

Mottagare
Socialnämnden

Redovisning. Uppdrag om brottsförebyggande samverkan

Förslag till beslut

- Socialnämnden godkänner redovisningen av uppdraget.
- Socialnämnden avslutar uppdraget som gavs till socialförvaltningen 2023-06-14 då det brottsförebyggande arbetet är en del av ordinarie verksamhet och sker i en struktur och i samverkan med andra aktörer.

Sammanfattning

2023-06-14, § 101, gav socialnämnden i uppdrag till socialförvaltningen att utforma en struktur för att aktivt medverka i regionstyrelseförvaltningens brottsförebyggande uppgift enligt nya lagen som trädde i kraft 1 juli 2023. Förvaltningen fick även i uppdrag att se hur samverkan med regionstyrelseförvaltningen, andra förvaltningar, polisen, civilsamhället och näringslivet kan ske inom områdena ANDTS (alkohol, narkotika, doping, tobaks- och nikotinprodukter och spel om pengar) och våld i nära relationer med alla delar i preventionstriangeln. Uppdraget skulle delredovisas i december 2023.

På nämndsammanträdet 2023-12-06, § 181, gjordes en delredovisning av uppdraget och det beslutades då att socialförvaltningen skulle återkomma i juni 2024 med redovisning av hur arbetet kring uppdraget fortskrider. Denna redovisning gjordes istället till viss del på informationsmötet för socialnämnden i november då det informerades om arbetet med social insatsgrupp och delredovisning görs även på sammanträdet i december 2024.

En beskrivning görs av det brottsförebyggande arbetet inom socialförvaltningen där individ- och familjeomsorgen är en del. Det övergripande strategiska arbetet i samverkan beskrivs i form av brottsförebyggande strategiskt råd samt rådet för barn i organiserad brottslighet. Avslutningsvis i skrivningen beskrivs vissa av de samverkansformer där avdelningen deltar och kan ses som brottsförebyggande.

Ärendebeskrivning

Beskrivning av struktur

Denna skrivning syftar till att göra en beskrivning av det brottsförebyggande arbetet inom socialförvaltningen där Individ- och familjeomsorgen är en del. Det övergripande strategiska arbetet i samverkan beskrivs i form av

brottsförebyggande strategiskt råd samt rådet för barn i organiserad brottslighet. Avslutningsvis i skrivningen beskrivs vissa av de samverkansformer där avdelningen deltar och kan ses som brottsförebyggande.

Brottsförebyggande råd

1 juli 2023 trädde en ny lag i kraft kring kommuners ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Regionstyrelseförvaltningen har skapat en ny struktur för ledning och styrning av det brottsförebyggande arbetet. Detta för att möta kraven i den nya lagstiftningen om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete. Den föreslagna strukturen har tagits fram i samverkan med Polisen och Länsstyrelsen och har förankrats på flera nivåer, både internt och externt. Förslaget är en ambitionshöjning av det brottsförebyggande arbetet. Förslaget samlar också de delar av ANDTS-arbetet och arbetet med mäns våld mot kvinnor som sammanfaller med det brottsförebyggande arbetet, i en och samma struktur.

Från och med 2024 finns ett strategiskt brottsförebyggande råd där samtliga förvaltningar i Region Gotland är representerade tillsammans med parter från polis, länsstyrelsen, kriminalvården, tullverket och näringslivet. Det strategiska rådet har jobbat fram en lägesbild vilken utgår från två huvudområden:

- Den organiserade brottsligheten
- Mäns våld mot kvinnor

Under dessa två områden beskrivs även utmaningar kring t ex barn och unga i normbrytande beteende och våld i ungas relationer.

Det brottsförebyggande rådet ses flera tillfällen per termin och det finns även flera operativa arbetsgrupper som jobbar med analys av olika områden i den framtagna lägesbilden.

Bifogat denna skrivning finns den framtagna lägesbilden samt framtagna samverkansöverenskommelse mellan Region Gotland, Länsstyrelsen och polisen.

Bob – barn och unga i organiserad brottslighet

Regeringen gav i november 2023 åtta myndigheter i uppdrag att inrätta en samverkansstruktur för ett sammanhållet arbete med barn och unga som riskerar att begå eller begår grova brott (Ju2023/02529). Strukturen finns både på nationell, regional och lokal nivå och Gotland tillhör i strukturen Polisregion Stockholm.

Nationellt Bob-råd:

Aktörer som ingår: Polismyndigheten leder det nationella Bob-rådets arbete. Övriga myndigheter är Brå, Kriminalvården, länsstyrelserna, Socialstyrelsen, SiS, Skolverket och Åklagarmyndigheten.

Huvudsakligt syfte

- Utforma riktlinjer för Bob-arbetet, ta fram gemensamma mål och följa upp resultat och effekter av arbetet på nationell, regional och lokal nivå.
- Leda arbetet genom strategiska beslut om inriktning och prioritering, utifrån behoven på regional och lokal nivå.
- Omhänderta utbildningsfrågor, behov av metodstöd och forskning

Regionalt Bob-råd:

Aktörer som ingår: Länsstyrelsen leder och samordnar det regionala Bob-rådets arbete i nära samverkan med Polismyndigheten. Representation från hälso- och sjukvården och andra relevanta regionala aktörer.

Huvudsakligt syfte

- Säkerställa att kontakterna mellan nationell, regional och lokal nivå fungerar.
- Utifrån lokala behov ge metod- och kunskapsstöd, men också utveckla ny kunskap och nya arbetsätt

Lokala Bob-råd:

Aktörer som ingår: Polismyndigheten och socialtjänsten är kärnan. Skolan, första linjens hälso- och sjukvård eller BUP ska också ingå. Näringsliv, civilsamhälle och fastighetsägare/allmännyttan bör bjudas in vid behov. SiS och Kriminalvården skall inkluderas vid placeringar. (För Gotland så deltar Socialtjänstens individ- och familjeomsorg, länsstyrelsen, polisen, grundskolan, gymnasieskolan och Barn- och ungdomspsykiatri i det lokala Bob-rådet)

Huvudsakligt syfte

- Understödjande samverkan mellan relevanta aktörer för att öka kontinuiteten i insatserna för den enskilde.
- Förmedla lokala behov och efterfråga stöd till regionalt Bob-råd.

Samverkan

Individ- och familjeomsorgen deltar i flera olika samverkansdelar som på olika sätt kan definieras till att bl a förebygga brott. Nedan följer en beskrivning av några olika samverkansstrukturer som är viktiga både för barn, ungdomar och vuxna:

- SIG (sociala insatsgrupper)- SIG är en samverkansform som vänder sig till ungdomar med hög risknivå kring en kriminell livsstil och syftar till ett samlat stöd för att stötta ungdomar till förändring. Här samverkar i grunden socialtjänst, polis och skola.
- Fossam - Fossam står för Första linjen, socialtjänst och skola i samverkan. Det är en modell för hur dessa verksamheter tillsammans kan ge barn och familjer tidiga samordnade insatser. Fossam vänder sig till barn/unga mellan 6-16 år och deras familjer.
- MiniMaria - Är en öppenvårdsmottagning som vänder sig till ungdomar och unga vuxna upp till och med 24 år där det finns oro för eller problem med alkohol, narkotika eller spel om pengar. Även

anhöriga till denna målgrupp är välkomna till MiniMaria. Verksamheten är en integrerad mottagning som tillhör både socialtjänsten och psykiatrin.

- SPT - Socialpsykiatriskt team (SPT) är en samlokaliserad och integrerad verksamhet mellan verksamhetsområde (VO) psykiatri i hälso- och sjukvårdsförvaltningen och individ- och familjeomsorgen (IFO) i socialförvaltningen. SPT bedriver en intensiv behandling till barn och ungdomar och deras föräldrar/vårdnadshavare, som tar hänsyn till och involverar omgivande sammanhang såsom skola och övrigt nätverk.
- Förälder i nytt land - Kursen syftar till att skapa ett tryggt föräldraforum som lämnar utrymme för såväl information och dialog inför de utmaningar som nyanlända och utrikesfödda möter som föräldrar i Sverige. I kursen får deltagarna prata med andra föräldrar om hur det är att vara förälder i Sverige.
- Lilla islandsmodellen – Är en samverkansmodell som fångar upp både våldsutsatta och våldsutövare i det akuta skedet då motivationen till förändring är som störst. Som namnet antyder har inspiration hämtats från Island och applicerats utifrån svenska förhållanden och svensk lagstiftning.

Bedömning

Socialförvaltningen är en aktiv samverkanspart i flera olika sammanhang kopplat till det brottsförebyggande arbetet. Det finns även en struktur, inom bland annat det brottsförebyggande rådet, att på olika nivåer arbeta med det brottsförebyggande arbetet som skapats efter den nya lagen som trädde i kraft i juli 2023. Socialförvaltningen har här en tydlig och aktiv roll på den lokala nivån.

Socialförvaltningen föreslår därför socialnämnden att besluta om att godkänna redovisningen av uppdraget samt att socialnämnden avslutar uppdraget som gavs 2023-06-14 då det brottsförebyggande arbetet är en del av ordinarie verksamhet och görs inom en upparbetad struktur och i samverkan med andra aktörer.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse SOF, daterad 31 oktober 2024.

Samverkansöverenskommelse gällande brottsförebyggande arbete, daterad 2024-04-05.

Lägesbild 2024, Brottsförebyggande arbete – prioriterade områden, daterad 2024-05-06.

Socialförvaltningen